

[Arvutimaailm 8/05](#)

29. oktoober 2005 - 0:00 Autor: [AM](#)

Haridus

Tarkus tuleb tasapisi
Kadri Vilen

Kui esimene vaimustus Interneti kõikvõimsusest hakkab lahtuma, siis avastame end jututubade ja muude taoliste mitteinformatiivsete kohtade külastamise asemel veebilehtedel, mis meile mingil moel võivad kasulikud olla.

Uus õpitarkvara

Piret Frey

Arvuti ei ole haruldus enam ei koolis ega kodus. Lastele mõeldud eestikeelse õppematerjali küllusega aga kiidelda ei saa. Eriti vähe on leida interaktiivset materjali, kus noorel teadmishimulisel oleks ka muud teha, kui pelgalt ekraanilt teksti lugeda ja pilti vaadata ning parimal juhul mõnd linki klikkida.

Turvalisus

[Kogu tõde Interneti turvalisusest](#)

Jaan Vare

Andmeturbefirma Symantec tutvustas septembris raportit „Ohud Interneti turvalisusele”, millest selgub, et rünnete hulk ja kiirus on kasvanud, nendele reageeritakse aeglaselt ning enamus auklikest programmidest on seotud Internetiga. Samast raportist saab ka teada, et vabavaralised ja palju kiidetud Mozillal põhinevad brauserid nagu Firefox on kaks korda eaturvalisemad kui palju kirjutud Microsoft Internet Explorer.

Visioon

Sotsiaalvõrgustike analüüs

Innar Liiv

Sotsiaalvõrgustike analüüsi puhul on tegemist tehnikate, meetodite ning vahendite kogumiga, mis aitavad avastada mustreid sotsiaalsetes struktuurides. Tegemist on valdkonnaga, mille eesmärk on aidata mõista võrgustikku üldiselt, selle osalejaid ning nendevahelisi seoseid.

Teistmoodi tegelikkus

Valdek Laur

Kaasaegsed videokaardid ning mängukonsoolid hakkavad vaikselt jõudma tasemeni, kus ekraanile suudetakse manada täielikult fotorealistlik maailm. Ka tänapäevased tulistamismängud ning simulaatorid on heal tasemel. Arvutite võimsused võimaldavad juba luua tohutult suuri maailmu, kus viibivad korraga tuhanded ja kümned tuhanded inimesed. Miks pole siis kuskilt veel kosta olnud uudist katsetamisjärgus oleva Matrixi esimestest testimistulemustest? Mis on tänaseks saanud virtuaalsest reaalsusest? Milliseid võimalusi võiks pakkuda digitaalne maailm? Millal on inimkond võimeline kõigi viie meelega sisenema tehislukku maailma? Kas üldse kunagi?

Mida tehakse Internetis, 5

Kas Interneti kasutajate seas
on ka vanu inimesi?

Pille Pruulmann-Vengerfeldt

Jätkan varasemates Arvutimaailma numbrites alustatud juttu, sellest, et Interneti kasutamine tähendab inimeste jaoks erinevaid asju. Rääkimaks pisut lähemalt Interneti kasutusest erinevates vanuserühmades, siis meenutagem kõigepealt seda, kui palju kasutavad Interneti erinevas vanuses inimesed.

Võrgud

WIMAX-i avalöök

Veiko Tamm

14. septembril kutsus telekomifirma Norby Telecom pressi esindajad Tiskresse, et avada esimene reaalselt tegutsev WIMAX-i testühendus Eestis.

CISCO - Praha - 2005

Veiko Tamm

19. -20. septembril tutvustas üks maailma suurimaid võrgutehnoloogiafirmasid Cisco Prahast oma uusi strateegiaid SMB (Small to Medium Business) vallas. Senini oli Cisco sünonüümiks võrgutehnoloogiale, mis haldas tuhandeid kasutajaid, mida suutsid osta ja ostsidki ainult suurkorporatsioonid ja riigiettevõtted kogu maailmas. Ning senini oli Cisco sellise kuulsuse ja mainega ka rahul...

Mitme teenusepakkujaga

katkematut võrku tagamas

Kaido Einama

Kaks pead on ikka kaks pead ehk siis mitme ISP-ga on ühendus kindlam kui ühega. Kuidas aga mitut internetiteenuse pakkujat sujuvalt kasutada katkematu võrguühenduse tagamiseks, sellele annavad vastuse vastavat võimalust toetavad lihtsad ruuterid.

Internet

Tasuta Opera -

kas Internet Exploreri konkurent?

Jaan Vare

Kunagi maailma kiireima veebisirviija tiitlile kandideerinud norrakate brauser Opera tähistas oma 10. sünnipäeva ja tegi kõigile kingituse,

kaotades litsentsitasu.

Veebileht 24 h jooksul

Villu Parvet

Veebilehtede valmistamise protsess on aastate jooksul suuresti muutunud, ometi tundub, et seda mõistab vaid osa tellijaist. Selleks, et endale õnnestunult Interneti-lehekülj tellida, tasub teada, mis on kogu protsessi juures tegelikult määrava tähtsusega.

Interneti-maailm paremusjärjestuses

Tõnu Vare

Internet World Stats andmeil on maailmas Interneti kasutajaid 14,6% ehk laias laastus iga seitsmes inimene. Nettoreid on maailmas tänavusuvisel seisuga 938,7 miljonit ja viie aastaga (2000-2005) on nende arv kasvanud 160%.

Riistvara

MSI tutvustas Eestile

7800 seeria keskmist tegijat

Veiko Tamm

Augusti lõpupoole kuulutas nVidia välja uue kiibi oma 7x00 seeriast - 7800GT.

Crossfire

Veiko Tamm

Kahe graafikakaardiga SLI-süsteemid ilmusid taas eelmise aasta novembris, kui nVidia tutvustas oma PCI-Express kiibistikul nForce4 SLI baseeruvat lahendust. Ja sellest hetkest alates valitses ta ATI üle kiireimate graafikamasinate vallas.

4 ms lõpuks Eestis

Veiko Tamm

Juba kevadel sai CeBIT-i messil näha maailmas esimesest 4 ms TFT monitori Samsungilt. Samal messil ViewSonic alles kuulutas oma sarnastest plaanidest ja eelmises AM-is võisite lugeda nende 4 ms VX924 ja VX724 monitoridest. Samsungil võttis oma monitoridega Eestisse jõudmine aega, ent parem hilja, kui mitte kunagi. Ning esimesena saabus 17" mudel Samsung SyncMaster 730BF.

Tally Genicom 8008

Jaan Vare

Tally Genicom 8008 värviline laserprinter pakub teatavat konkurentsi tavalistele must-valgetele laserprinteritele, kuid värvilise väljaprindi osas jääb Tais toodetud seade suurtesse raskustesse.

Milline Ferrari on edukam?

Veiko Tamm, Heiti Kender

Vähe on ka IT-rahva hulgas neid, kes midagi poleks kuulnud Ferrari nimest, ja kui nad isegi ei huvitu F1 sõitudest, siis ometi on nad sattunud kuulma maailma kalleimate sõiduautode hulka kuuluvast „punasest kaunitarist“.

3D-ajaloo „ämbrid“

Veiko Tamm

Tänavu tähistati kümne aasta juubelit 3D-graafika saabumisest koduarvutile.

Kaasaskantav Playstation

Lauri Levo

Kaasaskantav Sony Playstation Portable pole ainult väärt mängukonsool, vaid portatiivne meediakeskus, mille saab ühendada ka traadita Interneti.

Tarkvara

Kõik ühes

Piret Frey

Kindlasti on paljusid kujundajaid vaevanud küsimus, miks peavad nad oma töös iga tegevuse jaoks eraldi programmi kasutama: fototöötlemise ühte, vektorgraafika jaoks teist, küljenduseks kolmandat jne. Kusjuures tarkvara valikul tuleb veel hoolega silmas pidada, et failide moonutusteta transport ühest teise ikka toimiks. Miks ei võiks olla üks tarkvara, milles saaks ühtviisi hästi teha kõiki neid asju? Adobe Creative Suite 2 (CS 2), kuigi endiselt eraldi tarkvarapakettidest koosnev, on siiski sammuke lähemale sellele ideele.

Rakendustarkvara

Mobiilsed lahendused

laiendavad haaret

Margus Tammeraja

Mind on alati pannud muigama reklaamid, kus kujutatakse tüüpilist kontorirotti kusagil pargipingil või veelgi hullem - rannaliival, karmi pilguga sülearvuti ekraani puurimas. Loosungiks on tüüpiliselt „Tööta kus iganes“ vms ja vihjatakse ilmselgelt võimalusele kolida umbest kontorinurgast mõnusasse keskkonda, et mõte vabalt lennata saaks.

Multiorganisatsioon

ettevõtte tarkvaralahenduses

Hanna-Helena Dunning

Üks baaskomponentidest ettevõtte tarkvaralahenduse ülesehitusel on ettevõtte struktuuri ja hierarhia defineerimine.

OP süsteemid

yellowTAB Zeta -
BeOS elab edasi
Lemmit Kaplinski

BeOS on operatsioonisüsteem, mida selle kasutajad, kelle hulka mina ei ole kahjuks kunagi kuulunud, kibedalt taga igatsevad. Isegi niivõrd, et on otsustanud kogu süsteemi algusest peale vabatarkvarana valmis programmeerida. Projekti nimi on Haiku ja te leiate ta aadressilt haiku-os.org. Praegune artikkel räägib aga teisest lähenemisest, mille taga on Saksamaa firma yellowTAB.

Mängud

Uudised
Lauri Jürisoo

Hammer & Sickle
Tarmo Rajamets

Rühmataktikale toetuv Silent Stormi sari on üks venelaste tähelepanuväärsemaid panuseid mängumaastikule. Seesama maailm ja graafikamootor pandi nüüd kokku uueks asjaks.

MotoGP 3:

Ultimate Racing Technology
Tarmo Toomepuu

Mäletan, et ammusel hallil ajal arvustasin arvutiversiooni MotoGP 2-st... Ehh, tegelikult juhtus see 2003, ainult kaks aastat tagasi. Nüüd siis järjekord MotoGP 3 käes, mis sest, et PS2 omanikud näpivad juba mitmendat kuud neljandat!

BloodRayne 2

Lauri Jürisoo

Vampiiri ja inimese lapsel tuleb murdeiga küllap hiljem kui teistel. Rayne'il paistab see olevat nüüd kätte jõudnud. Sümptomeid ei tule kaugelt otsida: omapärane riietumisstiil, irooniline ja kompromissitu maailmavaade, veendumus, et just tema pere koosneb pimeduse jüngritest...

[Dungeon Siege 2](#)

Lauri Jürisoo

RPG, millel polegi mõnd tobedat alapealkirja nagu Curse of Hobgoblin või The Sword of Cennxjul? Kõlab, ee, ebausaldusväärset.

NIBIRU: Age of Secrets

Kaimar Palts

Meie tshehhidest vennad mängunduses, Future Games, on saanud hakkama oma suursaavutuse kordamisega. Kuigi tegu pole järjega Black Mirrorile, nende seni põnevaimale teosele, ja sündmuste-tegelaste vahel puuduvad igasugused seosed, on see ikkagi jahmatavalt sarnane seiklus.

Praktika

Kodune digilabor ostsillograafi ja signaaligeneraatoriga

Peep Loorits

Tavaline arvutikasutus piirdub enamasti kontoris vajaolevaga ehk tekstitoimetamise, tabelite pidamise, Interneti kasutamise, e-posti halduse ja pasjansiga. Enamasti kasutatakse ettevõtetes ka raamatupidamise programme ja mitmesuguseid andmebaasi süsteeme, projekteerimisprogramme (CAD).

Ajaveebniku telefon Nokia 6681

Lauri Levo

Uus Nokia 6681 kaameratelefon sisaldab blogiprogrammi, mis koostab telefoni sõnumitest, fotodest ja videotest päevikulaadse kronoloogilises järjekorras andmebaasi, mida saab nupulevajatusega Interneti blogi laadida.

Samsung D600E - rääkida saab ka

Jaan Vare

Selle aasta alguses CeBIT-il tutvustatud soliidse disainiga äritelefon Samsung D600 pildistab, filmib ja mängib muusikat.

Mina ja arvuti

Tarkvarakonsultant,

kes unistab veebikaamerast

Lauri Levo

SAPSolutions OÜ vanemkonsultant Peeter Parelolle meeldib, kui arvuti töölaual on piisavalt vähe vidinaid, kuid veebikaamera ostmise peale on ta aeg-ajalt ikka mõelnud.

Juhtkiri

Ohutsoon

Lauri Jürisoo

Iga kontorirott teab, et pärast puhkust tööle tules võib saada paraja peavalu. Sõbrad küll hoiatasid, et ära mine sinna, seal on palju tegemist, aga no kus sa pääsed. Näiteks seda juhtkirja alustades vaevas mind tunne, et kuppel lendab kohe õhku.

- [AM arhiiv](#)